

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	อาชีพเสริมของข้าราชการครูจังหวัดลำปาง	
ชื่อผู้เขียน	นายปราโมทย์ พรหมจันทร์	
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ เป็ถียนผดุง	ประธานกรรมการ
	อาจารย์วิสุทธิ์ วานิช	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง	กรรมการ

### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องอาชีพเสริมของข้าราชการครูจังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเข้าสู่อาชีพเสริมของข้าราชการครู และเงื่อนไขที่ทำให้ข้าราชการครูเข้าสู่อาชีพเสริม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลมาจัดเป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำเสนอโดยการบรรยายและสรุปเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กระบวนการเข้าสู่อาชีพเสริมของข้าราชการครูในจังหวัดลำปาง เริ่มต้นจากการที่ครูได้รับข่าวสารหรือข้อมูลจากบุคคลในการประกอบอาชีพเสริมที่ตนเองสนใจ ได้แก่ เพื่อนครูและเครือข่าย ทำให้ได้รับข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพเสริม หากไม่มีทักษะและประสบการณ์ด้านอาชีพมาก่อนจะเข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพ จนเกิดความมั่นใจที่จะทดลองประกอบอาชีพเสริม เมื่อทดลองทำระยะหนึ่งแล้วครูส่วนใหญ่มักประสบกับปัญหาไม่สามารถแข่งขันกับนักธุรกิจในอาชีพนั้นได้ ไม่มีเวลาในการประกอบอาชีพเสริมและประเมินว่ามีรายได้น้อยหรือไม่คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป จึงมีการปรับเปลี่ยนอาชีพเสริมไปจนกว่าจะเข้าสู่อาชีพเสริมที่มีความเหมาะสมกับตนเองและมีความพอใจในรายได้ที่ได้รับ ข้าราชการครูเข้าสู่อาชีพเสริมโดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ เข้าสู่อาชีพเสริมโดยมีทักษะและประสบการณ์ และเข้าสู่อาชีพเสริมโดยไม่มีความพร้อม ซึ่งต้องแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีทักษะและความสามารถในอาชีพเสริมนั้น

เงื่อนไขที่ทำให้ข้าราชการครูเข้าสู่อาชีพเสริม ได้แก่ รายจ่ายในครอบครัวไม่พอเพียง  
การมีหนี้สิน ความสามารถในการบริหารเวลาประกอบอาชีพเสริม และการได้รับกาสนับสนุน  
จากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนครูที่โรงเรียนและนักธุรกิจอาชีพ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University

<b>Thesis Title</b>	Sideline Occupation of Government-Employed Teachers in Lampang Province	
<b>Author</b>	Mr.Pramote Promakan	
<b>M.Ed.</b>	Nonformal Education	
<b>Examining Committee</b>		
	Asst.Prof.Yongyudh Plianpadung	Chairman
	Lect.Visut Vnich	Member
	Assoc.Prof.Dr.Phasina Tangchuang	Member

### Abstract

This thesis probed the issue of Lampang Province teachers' supplementary occupations. It examined the involved processes leading them to take those jobs as well as the conditions surrounding their decision to take such jobs. Data collection relied on informal interviews, participant and nonparticipant observations, and focus group discussions. Collected data were subsequently classified, cross-checked, analyzed, and descriptively and analytically presented.

Findings were as follows:

It all began with the fact that the teachers' salaries were so meager that they could hardly keep up with family expenses. At the same time, they needed money in order to meet their various needs. Therefore, they started searching for information about supplementary occupations from fellow teachers and relatives for decision making. Those without prior occupational skills and experiences sought to attend various occupational training programs or courses. Once they felt competent and confident, they took the jobs on a trial basis. The trial went on for a certain period of time and most teachers experienced a lot of problems. For example, they were unable to compete with those directly engaged in those occupations. For others, they did not have enough time to seriously engage in those extra jobs assessing that additional incomes would either be too meager or not be worth their time. As a

consequence, they kept changing until they found appropriate supplementary jobs and the ones with which they were happy as far as income was concerned;

In brief, some teachers took additional jobs with skills and experiences while others did so without them. Teachers in the latter category had to seek additional knowledge in order to arm themselves with such needed skills and competencies if they would do well in supplementary occupations.

As regards the factors or conditions leading the teachers to take supplementary occupations the following were identified : insufficient income in imbalance with family expenses; indebtedness; and encouragement and various forms of support, e.g., physical labour, overhead capital, advice, moral support, from family members, relatives, fellow school teachers and businesspeople in those occupations.